

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

929

205

op - 99

20

05

99

148

ՓՐԿՈՒԹԻՒՆ

«Անոր անունը Յիսուս զնեա, քանզի նա պրտի-
փրկէ իւր ժողովուրդն իրենց մեղքերէն :»
Մատթ . Ա . 21 :

مصاري آمرىقان مسيوتر شركتى طرفندن تسويه اولندرق
معارف عوميه نظارت جليله سنك ه جاذى الاول ۳۰۳ و ۲۸
كانون ثاقى ۳۰۱ تاريخى و ۱۰۲۱ نمروى رخصتنامه سيلاه طبع اولمشدر

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ՏՊԱՐԱՆԻ Ա . ՅԱԿՈՒ ՊՅԱՆՅԵԱՆ

1886

00

4-471

200
404-41

200
404-41

205
Փ-99

Փ Ր Կ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

ԱՅ. Գալթի հասցիայից:

«Անոր անունը Յիսուս դնես, քանզի նա պիտի
փրկէ իւր ժողովուրդն իրենց մեղքերէն:»
Մատթ. Ա. 21:

1004
19375

معارف عمومیہ نظارت جلیہ سنک رخصتیلہ
ہ جازبی الاول ۳۰۳ و ۲۸ کانون ثانی ۳۰۱ نمرو ۱۰۲۱
مصارفی آمریقان بیبل شرکتی طرفندن تسویہ اولندرق

Կ Ո Ս Տ Ա Ն Դ Ե Ն Ո Ւ Պ Ո Ղ Ի Ս

Ի Տ Պ Ա Ր Ա Ն Ի Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

1886

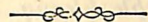
2001

20498-60

34007. 126b

2012

ԱԶԱՏՈՒՄՆ

Ամերիկայի Յեղափոխութեան պատերազմին ժամանակը երեք զինուորներ այն բանակին որոյ կը հրամայէր ձէնէրալ Սուլիվան, ոճրագործութեան մը մէջ բռնուելով դատապարտուեցան կախաղանի վրայ սպանուելու: Շատ ջանքեր եղան անոնց բարեկամներուն կողմէն աղատելու համար զանոնք այն վրձուէն, բայց ի զուր: Որպէս զի անոնց ընկեր զինուորաց օգտակար դաս մը ըլլար, հրաման տրուեցաւ որ դատապարտեալք կախուէին բոլոր բանակին ներկայութեանը: Հասաւ անոնց սպանման օրը: Դատապարտելոց բարեկամք բաժնուեցան անոնց քովէն անհնարին տրտամութեամբ: Այն երեք զինուորք կը սպասէին իրենց պատժոյն ահիւ և դողութեամբ: Դահլճը կը մօտենայ. մահապարտք կը հանուին բանտէն դուրս. կ'ելլեն սպանման յատկացած տեղը. վերջին աղօթքը կը մատուցուի. կախաղանի չուանը անոնց վիզը կ'անցուի, բայց ահա յանկարծ ձիաւոր մը սրարշաւ կը հասնի փողոցն ի վեր աղաղակելով միանգամայն, «Կեցէք, կեցէք»:» Այս մարդն էր պատգամաւոր ձէնէրալ Սուլիվանէ զրկուած որ կ'աւետէր թէ դատապարտեալներուն վճիռը ետ առնուած էր: Երբ աւետեաց այս լուրը հասաւ դատապարտե-

լոց ականջներուն, գրեթէ ապշեցան իրենց ուրախութենէն: Անոնց միոյն կինը լսուեցաւ թէ կը գոչէր, “Ներսէմ ստացան, ազատուեցան: Եւ ի զնին կեցող ամբօխը որ էին յուզեալ յոյժ, նոյն բառերը կրկնեցին իրարու, և ցնծութեան աղաղակ մը ելաւ բարձրացաւ դէպ յերկինս:”

Այսպէս նաև երբ մեղաւոր մը կը դատապարտուի Աստուծմէ և չերևիր ազատուելու միջոց, Աստուծոյ Որդին կ'իջնէ ազատել զնա, կը չարչարուի փոխանակ անոր, որպէս զի “ամէն ով որ անոր հաւատայ՝ չկորսուի, հապա յաւիտենական կեանք ունենայ:” Արդ՝ այս ազատումը յանհունս աւելի կարևոր է քան այն դատապարտեալ զինուորաց ազատումը, վասն զի ոչ միայն մարմինը այլ նաև հոգին կ'ազատի: Կ'ազատի ոչ միայն ժամանակաւոր՝ այլ նաև յաւիտենական չարիքէ:

ՄԱՐՄԻՆԸ ԵՒ ՀՈԳԻՆ ՆՄԱՆ ՁԵՆ ԻՐԱՐՈՒ

Ասոնք կը գործեն ի միասին. գրեթէ կը թուի թէ երբուքը մի են, և սակայն յայտ է թէ են երկու: Երբ երկաթը կը նետուի բորբոքեալ հնոցը, կը թուի թէ մասն է վառող փայտին կամ ածխոյն, և սակայն սոնք կ'ըլլան մոխիր, մինչ երկաթը կը մնայ և կ'ըլլայ մաքուր: Այսպէս նաև մարմինը և հոգին ունին տարբեր յատկութիւններ. մին կը դառնայ ի փոշի, իսկ միւսը՝ կը բարձրանայ ապրել աւելի սուրբ և աւելի պայծառ կենօր:

ՀՈԳԻՆ Է ՍԻԱՆՁԵԼԻ ԷՈՒԹԻՒՆ

Հոգին բնաւ չունի նիւթական բան: Անոր խորհելու կարողութիւնը և յիշողութիւնը, յոյսը և երկիւղը, սէրը և ատելութիւնը, դատողութիւնը և կամքը, ամէնքը կը վերաբերին հոգեղէն և ոչ նիւթեղէն էակի: Հոգին է կայծ իմացողութեան, է կենսական զուրութիւն, է “Տէրոջը լոյսը:” Չեկաւ յառաջ դարուց յեղաշրջութեամբ, չէ արդիւնք բնական օրինաց, այլ Աստուած “անոր ուրնդացը կենդանութեան շունչ փչեց, ու մարդը կենդանի հոգի եղաւ:”

ՀՈԳԻՈՅՆ ՅԱՏԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կրնայ որքէ: Կը ճանչնամ տղայ մը որ կարգացած էր ամբողջ Աստուածաշունչը մինչ էր չորս տարուան: Ո՞վ կարող է ըսել թէ որպիսի՛ երեւելի մարդ կրնար ըլլալ նա: Կրնար հիացունել զաշխարհ իւր ուսմամբ: Կրնար ի յայտ ածել բնութեան սքանչելի գաղտնիքը: Կրնար ուսանել անդադար: Այսպէս է հոգին: Կը քննէ փիլիսոփայութեան խորերը, կը սաւառնի ամպերուն մէջ, կը սլանայ արագ քան զլոյս, ակնթարթի մէջ կը թռչի աստղէ աստղ և կը բարձրանայ մինչև Յաւիտենականին լուսեղէն աթոռը: Կրնայ ազատուիլ աշխարհաց կործանմանէն և յաւիտեան ուսանել Աստուծոյ տիեզերքին մէջ:

Կրնայ որքախառն: Կրնայ լցուիլ անպա-

տում ուրախութեամբ: Մենք կը կոչենք զաշխարհ՝ աշխարհ մեղաց և հովիտ արտասուաց, և սակայն որպիսի՜ եռանդեամբ կը վայելենք մեր բարեկամաց ընկերութիւնը, և հաճոյք կը զգանք մեր գործերէն և մեր զբօսանքներէն: Ինչ մեծ կորուստ պիտի ըլլար եթէ ի սպառանհետանային ձայնից ներդաշնակութիւնը և ոտնաձայնք մարդկան: Մարդիկ կրնան ուրախ ըլլալ մինչև անգամ մահուան ժամու տաղնապներուն մէջ:

Հոգին կրնայ նեղութիւն կրել: կրնայ ճշնշուիլ տառապանաց ներքև. կրնայ տոկալ խստագոյն վշտաց: Ինչպէս կը տաղնապին մարդիկ այս կենաց մէջ զրկանք կրելով, իրենց ջանից մէջ անյաջող ըլլալով և յուսահատելով: Ինչպէս սաստիկ կը տանջուին մարդիկ իրենց խղճէն երբ կ'իմանան իրենց յանցանքը: Ինչպէս սաստիկ կը տանջուին ամօթոյ զգացմամբ: Կը ճանչնամ քաջառողջ և համբաւաւոր երիտասարդ մը որ պիտի ամուսնանար գեղեցիկ օրիորդի մը հետ: Մինչ պսակուել երթալու համար երկուքը մէկտեղ կառք կը մտնէին, երիտասարդը ձերբակալուեցաւ գողութեան յանցանք գրուելով անոր վրայ: Յանցաւոր ըլլալը հաստատուեցաւ: Այսպէս երիտասարդը զրկուեցաւ իւր յոյսէն, ի գերե ելան անոր ամէն ակնկալութիւնները. և խորհելով իւր անունն աւրուելուն, ըրած կորստեան և յանցանաց վրայ, ընկզմեցաւ իբր թէ մահուան թմրութեան

մէջ: Ո՛րչափ յաճախ անձնասպան կ'ըլլան մարդիկ, վասն զի չեն յաջողիր իրենց գործոյ մէջ: Մարդ ո՛րչափ յաճախ, մինչև անգամ մեռնելու մօտ եղող մը, չզգար մարմնոյն ցաւերը, վասն զի առաւել մեծ են անոր արթուն խղճին տաղնապները, և առաւել ցաւազին՝ խորհուրդը թէ պիտի երևնայ արդար Աստուծոյ դատաստանին, և թէ կորսուած է իւր հոգին:

Հոգին ունի անվերջ սպաս: Հոգին, թէ՛ ըլլայ բարի և թէ՛ չար, բնաւ երբեք չօչնչանար: Սպառնալիք կայ ուղղեալ առ նա թէ պիտի մեռնի յաւիտեանական մահուամբ, բայց այն մահը չէ թմրութիւն կամ անզգայութիւն: Հոգւոյն մահն է զրկուիլ յաւիտեան օրհնութենէ: Սուրբ Գիբբ կ'ըսէ, «Փափկասէրը կենդանւոյն մեռած է»: Անոր մարմինը և հոգին չեն մեռած, վասն զի մեռած է նա մինչ կ'ապրի. «Յանցանքներու ու մեղքերու մէջ մեռած»: Կ'ըսուի Քրիստոսի համար «Որ իր մահովը փճացնէ . . . Սատանան»: Եւ այս չնչանակեր թէ Քրիստոս պիտի ոչնչացունէ Սատանան: Չարաց համար կ'ըսէ Դանիէլ թէ «պիտի արթննան . . . նախատանաց ու յաւիտեանական անարգանաց համար»: «Պիտի չարչարուին», կ'ըսէ Յովհաննէս, «ցորեկ ու գիշեր յաւիտեանս յաւիտենից»: Եւ Հաւատացողին համար գրուած է թէ «Աստուծոյ բարկութիւնը անոր վրայ կը մնայ»: Աստուծոյ բարկութիւնը չկրնար մնալ ոչնչի վրայ:

Չարերը «պիտի երթան յաւիտենական տան-
ջանքը» պիտի նետուին «կրակին գեհեա-
նը, ուր որ անոնց որդը չմեռնիր ու կրա-
կը չմարիր» Ոչ ոք կրնայ յուսալ թէ պիտի
ոչնչանայ իւր կեանքը, մինչև որ չմեռնի չմեռ-
նող որդը, և չմարի չմարող կրակը, և չվերջանայ
անվերջ պատիժը: Աստուած չէր կրնար քան
զայս աւելի պարզ լեզուով հաստատել թէ
մարդ գոյ պիտի ըլլայ յաւիտեան: Իւրաքան-
չիւր հոգի է անմահ. ոչ մարդաստղանք կա-
րող են ոչնչացունել զայն, ոչ արբեցողք կըր-
նան խեղդել զայն, ոչ աշխարհասէրք կա-
րող են ի չիք դարձուցանել զայն: Հոգին աւելի
զարմանալի և աւելի տոկուն է քան բոլոր այն
աշխարհները որ կը լուզան միջոցի անբառու-
թեան մէջ: Լուսինը կրնայ դառնալ յարիւն,
երկիրս կրնայ փոռնկել, երկինքը կրնայ գալարել
մագաղաթի նման: Բոլոր այս ահաւոր դէպք
կրնան պատահել և վերջանալ, և սակայն հո-
գին պիտի ապրի յաւիտեան:

ՅԱՒԻՏԵՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Դիցուք թէ թռչուն մը ամարուան եղա-
նակին իջնելով ընդարձակ անտառ մը, առ-
նուր տերևոյ՝ փոքրիկ մասը և տանէր զայն
թռչելով հեռաւոր մտորակ մը: Եւ դիցուք
թէ վեց հազար տարի անցնելէն ետքը դարձ-
եալ դար և տանէր ուրիշ փոքրիկ մաս մը,
և այսպէս շարունակէր մասն առ մասն տա-
նել հոն մինչև որ հատնէին երկրիս վրայ բո-

լոր բուսոց տերեւները: Այս չէ սակայն յա-
ւիտենականութիւն: Յաւիտենականութիւն:
Մարդոցմէ ո՞վ կարող է ըմբռնել զյաւիտե-
նականութիւն. հրեշտակներէն ո՞վ կարող է
նկարագրել զայն: Յաւիտենականութիւնը
չունի վերջ: Ճօճման ձայնն է ժամացոյցի մը
որ բնաւ երբէք չդադարիր. նման է քարի
մը անկման որ երբէք չհասնիր անդունդին
յատակը. է անեզր ծով:

Արդ՝ խնդիրն այս է թէ այս անմահ հոգին
պիտի կորսուի՞ թէ պիտի փրկուի: Ուրիշ որ և
իցէ խնդիր ոչինչ է այս խնդրոյն քով: Յամին
1873 Աթլանթիզ անուն շողենաւը նաւաբե-
կեցաւ Ովկիանոսի վրայ, և կորսուեցան հինգ
հարիւր երեսունհինգ անձինք: Այն նաւին
ուղեւորներէն Մր. Բիչմոնտ անուն անձի մը
կինը և որդիք լսելով թէ խորտակած էր շո-
ղենաւը որուն մէջ կը գտնուէր Մր. Բիչմոնտ,
ահիւ և դողութեամբ լեցուեցան: Անոնց մի-
ակ հարցումն էր «Ազատուած է:» Հեռագիր
զարկին այս հարցումն ընելով, որուն պա-
տասխան ընդունեցին թէ «Միայն չորս ու-
ղեւորք ազատած են, և Մր. Բիչմոնտ չէր
անոնց մէջ:» Մինչ անոնք ինկած էին յուսա-
հատութեան մէջ, հնչեց դրան զանգակը և
ընդունեցան Մր. Բիչմոնտի ստորագրութեամբ
սա հեռագիրը, «Ազատուած:» Անպատմելի
եղաւ ընտանեաց ուրախութիւնը. տան մէջ
ամէնքը կ'աւետէին իրարու. «Հայրն ազատ-
ուած է:» Այս աւետիսը հռչակուեցաւ քա-

ղաքին փողոցներուն մէջ, և շատ ժամանակ չանցաւ, ամէնքը զնա ողջ և առողջ դիմաւորելու ուրախութիւնն ունեցան: Այսպէս նաև աշխարհներուն վերջին կործանման ատենը պիտի ըլլայ սա մեծ հարցումը, «Այս ինչ անձը քիչ-ա՞ծ է թէ կոստ-ա՞ծ»: Մարդ ո՞ր պիտի ըլլայ յաւիտենականութեան մէջ: Ո՞վ պիտի դիմաւորէ զնա յետ մահուն,

ՀՐԵՇՏԱԿՆԵՐԸ ԹԷ ԴԵՒԵՐԸ:

Ասոնք ո՞ր պիտի տանին զնա. երկու աշխարհներուն ո՞րը: Երջանիկ բազմութեան. սիրելի Յիսուսի՞: Ուրեմն Յիսուսի գահուն շքեղութիւնը պիտի հիացունէ զնա. ֆրիստոսի, անոր փրկչին, բարի գալուստ մաղթերուն ձայնը պիտի հնչէ անոր ականջին: Նա ժամանակ յառաջ մեղանչած, ահիւ և դողութեամբ լցուած և լացած էր, բայց եթէ այժմ փրկուած է ֆրիստոսով, կը կենայ հոն իւր լուսաւոր ընկերաց մէջ: Բիւրաւոր դարեր կ'անցնին և տակաւին կը լսուի անոր օրհնաբանիչ ձայնը, «Աթոռին վրայ նստողին և Գառնուկին օրհնութիւն ու պատիւ և փառք ու զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից»:

Բայց եթէ մեռնողը չունի զֆրիստոս, եթէ չունի փաստաբան դատաստանին մեծ օրը, պիտի երթայ բնակել չար և ամբարիշտ մարդոց և Սատանային և անոր հրեշտակաց հետ: Մինչ նա կ'երթայ ընկղմել կորստեան

մէջ, կը թուի թէ կը լսենք անոր աղաղակը, «Ո՞ր եմ ես. ունէի յոյսեր և դիտաւորութիւններ, սակայն մեռած եմ մեղացս մէջ: Կը յուսայի թէ պիտի երթայի երկինք իմ սիրելեացս քով: Կը յիշեմ բոլոր ասոնք. բայց ահա հոս եմ դժօխքին մէջ: Չունիմ ընել ուրիշ բան, բայց եթէ ողբալ իմ մեղացս և զանցառութեանցս յիմարութեան վրայ: Ես մերժեցի հնազանդել Տէր Յիսուս ֆրիստոսի Աւետարանին, և ահա պատժուած եմ «յաւիտենական սատակումով Տէրոջը երեսէն ու անոր զօրութեանը փառքէն»՝ Բ. Թ. Ե. Ա. 8, 9: Բիւրաւոր դարեր կ'անցնին, և տակաւին կը լսուի անոր աղաղակը, «Յաւիտենականութիւնն»: Բիւրիցս բիւրաւոր դարեր կը թաւային իրենց անվախճան շրջանին մէջ, և տակաւին կը լսուի նորա տաղնապալից հառաչանաց ձայնը, «Յաւիտենականութիւնն»:

ՍՏՈՅԴ ԱԶՍՏՈՒՄՆ

Ինչպէս կրնայ մարդ ձեռք բերել ստոյգ ազատումն: Աստուած մասնաւոր պայմաններով կը խոստանայ ամենուն տալ իսկական ազատումն: «Հաւատա Տէր Յիսուս ֆրիստոսին, ու պիտի փրկուիս դուն»: «Ասով ամէն ով որ հաւատայ կ'արդարանայ»: Ահա հոս կայ կատարեալ ազատումն ի մեղաց չարագոյն մեղաւորին անգամ: Եթէ մեղաւորն ստուգիւ ապաւինի ֆրիստոսի, անուշտ պիտի մտնէ երկինք: Նաև մեղաւորը կարող է անով ըսել,

“ԳԻՏԵՄ ԹԷ ԱՉԱՏՈՒԱԾ ԵՄ:”

Աստուած պարզեա՞ծ է այս վստահութիւնը իւր բոլոր որդւոց : “Գիտեմ թէ որու եմ հաւատացեր և համոզուած եմ, որ իմ իրեն աւանդած բանս կրնայ պահել մինչև այն օրը,” կ’ըսէ Պօղոս : Ամէն հաւատացեալ կրնայ ունենալ այս վստահութիւնը, ամէնքը կրնան խմել մի և նոյն աղբիւրէն : Այս է ձրի և լիակատար փրկութիւնն Քրիստոսի, որ բոլոր անոնց որ կ’ընդունին զայն, կ’ըսէ, “Իմ խաղաղութիւնս կու տամ ձեզի :” Քրիստոս կը սպասէ փրկել ամէն մարդ : Մեր այնչափ անարժանութեան մէջ կը յայտնէ թէ մեր բարեկամն է : Բայց, աւանդ, շատեր յայտնապէս կը մերժեն անոր բարեկամութիւնը և սէրը, կամ վերջին աստիճան անորոշ վիճակի մէջ կը թողուն իրենց առնչութիւնը Քրիստոսի հետ :

ԱՆՎՍՏԱՀԵԼԻ ՄՈՒՐՀԱԿԸ

Բարեկամներէս մին գնեց պատուական կալուած մը, հատոյց անոր գինը, և կը կարծուէր թէ կարուածն անոր ըլլալը հաստատող թուղթը կամ մուրհակն աղէկ էր, և սակայն ի մեծ տրամութիւն նորա իմացուեցաւ թէ անվստահելի մուրհակ էր այն, ուստի և արտաքսուեցաւ այն կարուածէն, և սնանկացաւ : Այսպէս նաև կան մարդիկ որ կը յուսան թէ տուն ունին կենաց գետոյն եզերքը, տուն՝ որ է անձեռագործ, յաւի-

տենական, երկնից մէջ, և սակայն չունին վստահելի ապացոյց թէ բանն իրօք այդպէս է : Քննած և ապահոված չեն իրենց մուրհակը : Թերևս երբ մտենան Աստուծոյ պալատան դռներուն, զոց գտնեն զանոնք և լսեն սա ահաւոր խօսքը, “Ես բնաւ ձեզ չէի ճանչնար,” և թափառին յաւիտեան յուսահատութեան անէծքին ներքև :

Արդ՝ եթէ մարդ մը ըսէ Քրիստոսի, “Ես կ’ընդունիմ սէրը զոր կը շնորհես ինձ, և կը վստահիմ քեզ բոլորով սրտիւ, և կը մտնեմ քու ծառայութեանդ մէջ,” այնպիսոյն յոյսը պիտի ըլլայ հաստատուած Աստուծոյ յաւիտենական խոստմանց վրայ : Այսպիսիք պիտի ըլլան Թագաւորներ և Քահանաներ Աստուծոյ : Եթէ բանան իրենց հոգիները Քրիստոսի մեծ սիրոյն, անոնց ուրախութիւնը պիտի ըլլայ անճառելի : Յաւիտենականութեան ակնկալութիւնք կ’ելլեն անոնց առջև իբրև “ծով փառաց :” Անոնք պիտի աղաղակեն ի սրբուտէ, “Իմն է Յիսուս, իմն է նա յաւիտեան : Գիտեմ թէ անորն եմ. գիտեմ թէ վերջ կուած եմ :”

ՀՈԳԻՈՅՆ ԱՐԺԷՔԸ

Տարիներ առաջ աստեղագէտք ըսին թէ երկնից մէջ բոց մը տեսնուած էր, և թէ այն էր աստղ մը որ կը վառէր : Աշխարհք ցաւով նայեցաւ անոր և ողբաց այնպիսի մեծ կորուստեան մը վրայ : Բայց ով ընթերցող, ի՞նչ

պէս կրնայ բաղդատուիլ այն այրող աստղին կորուստը քու հոգւոյդ կորստեան հետ, եթէ դատապարտեալ ես մատնուիլ յաւիտենական խաւարին: «Ի՞նչ օգուտ է մարդուն՝ որ բռնոր աշխարհը վաստըկի, և իր անձը կորսնցընէ:» Բայց դու չես կրնար վաստըկիլ բոլոր աշխարհ: Չկայ քու առջևդ ուրիշ բան, բայց եթէ կարճ, անգոհացուցիչ և հասարակ կեանք որուն կը յաջորդէ տխուր ապագայ իւր տառապանօք: Եւ ի՞նչպէս ահ կ'ազդէ մարդուս խորհել այսպիսի ապագայի վրայ, և ի՞նչ կայ Աստուծոյ ստեղծած բոլոր նիւթական տիեզերքին մէջ որ փոխարէն ըլլայ այն ահաւոր աղետից:

ՄՈՎՈՒՆ ՎՐԱՅ ՏԱՏԱՆՈՂ ՏԱԻՏԱԿ

Մարդս կը սոսկայ մեռնելէ: Մարդ պատրաստ է ինչ որ ունի՝ տալ փոխարէն իւր կենաց: Բայց ի՞նչ է ջրոյ մէջ ընկղմող մարդու մը աղատումը բաղդատմամբ հոգւոյն փրկութեան: Տարիներ առաջ նաւ մը որ ճամբայ ելած էր երթալ նաւահանգիստ մը, ընկրղմեցաւ ծովուն մէջ սաստիկ փոթորկի հանդիպելով, և քանի մը անձինք փաթթուեցան տախտակի կտորներու զիրենք խեղդուելէ ազատ պահելու համար: Դիցուք թէ այս մարդոց մին իւր տախտակովը մօտենար ծովեզրին, և ուրիշ մարդ մը որ չունենալով տախտակ՝ ընկղմելու մօտ էր, ըսէր անոր, «Ի՞նչ գին կը պահանջես այդ տախտակին համար:»

«Ի՞նչ գին պահանջե՞մ. այս տախտակը չկրնար գնուիլ,» պիտի պատասխանէր միւսը: Երբ այն նաւը կ'ալէկոծէր՝ տիկին մը, կը կենար նաւին տախտակամածին վրայ, կռթնած իւր աստուածապաշտ ամուսնոյն բազկացը: Նա էր երկչոտ կին մը: Այր և կին կը նայէին ջրոյն անսահման ընդարձակութեանը. և ահաճիչդ այն պահուն զօրաւոր կոհակ մը հասնելով անոնց վրայ առաւ տարաւ զանոնք և աչքէ ծածկեց յաւիտեան: Լսուեցաւ սակայն որ կ'ըսէր տիկինը. «Այն որ կ'ապաւինի Յիսուսի, ապահով է ծովուն վտանգներուն մէջ անդամ:» Դիցուք թէ անատեն հարցուէր անոր, «Ի՞նչ տրուի քեզ որ փրկիչդ թողուս:» Նա անշուշտ պիտի պատասխանէր, «Ի՞նչ. թողում իմ փրկիչս. քա՛ւ լիցի. առանց Անոր կ'ընկղմիմ ես յաւիտենական կորստեան մէջ: Անով կ'ազատիմ այս կատաղի փոթորկէն վայելելու համար հանգիստ, սէր և փառք յաւիտենական: Ո՛վ Յիսուս իմ, պիտի չզատուէի քեռէ եթէ տային ինձ փոխանակ քո բիւրաւոր աշխարհներ, քանզի քու խաչովդ փրկուեցաւ հոգիս:»

ՄԵԾ ՅՈՒՂԱՐԿԱԻՌՈՒԹԻՒՆԸ

Յիսուս կ'ըսէ, «Հարուստը մեռաւ ու թաղուեցաւ. և դժոխքին մէջը երբոր տանջանքի մէջ էր, իր աչքերը վերցընելով տեսաւ Աբրահամը,» և այլն, և թէ մեծ անդունդ մը կար ամբարիշտ հարուստին և փր-

կեալ հոգիներուն մէջտեղ: Ի՞նչպէս պիտի ըլլայ կորսուած հոգւոյ մը թաղումը. և ի՞նչ պիտի ըլլայ այսպիսի թաղման յարմար յուղարկաւորութեան հանդէսը: Դուն տեսած ես թէ երբեմն ի՞նչ շքեղ հանդէսներ կ'ըլլան մեծ մարդու մը թաղման ատեն: Եւ եթէ արժան է որ այսպիսի հանդէսներ ըլլան մարդու մը մարմնոյն թաղման համար, ինչպիսի՞ արարողութիւնք պատշաճ են կորսուած հոգւոյ մը թաղման ատեն: Եթէ կախուէր երկնից մէջ մեծ զանգակ մը, եթէ անոր վսեմ ձայնը հնչէր և թափանցէր ամէն տեղ, եթէ տիեզերաց բոլոր բնակիչք ժողովէին անոր թաղման ժամանակը, և անոնք ամէնքը յարտասուս փղձկէին, եթէ արեգակը և լուսինը խաւարէին և երկինք և երկիր քուրձ հաղնէին, այո՛, եթէ բնութիւնն համօրէն ողբար մեծ ողբով, ասոնք բոլորն ի միասին միթէ կը հաւասարէին ողբոյն որ արժան է այն կորսուտեան մեծութեանը: Եւ սակայն, սիրելի բարեկամ, քու հոգիդ նշաւակ է այսպիսի ահաւոր վտանգի: Ոչ միայն մեծ ոճրագործը, այլ և որ և իցէ մեղաւոր պիտի երթայ դժուրք: Եթէ այսպիսի են հոգւոյն արժէքը և վտանգը, յոյժ կարևոր է ուրեմն բացատրել թէ ինչ են այլ և այլ արգելք անոր ազատման, և թէ ինչ են այլ և այլ կերպերն անոր փրկուելուն: Զայս ընել պիտի ջանամ այժմ:

ԱԶՍՏՈՒՄԸ ՄԵՂԱՅ ՊՍՏԺԷՆ

Զարաց պատժուիլն անհրաժեշտ կարևոր է: Տիեզերաց մեծ կառավարիչը կառավարելու է ըստ օրինի: Օրէնքը չկրնար զանց առնուիլ, պէտք է սահմանել պատիժ օրինազանցութեան՝ օրէնքին կարևորութեան համեմատ: Ի՞նչ ըլլալու է Աստուծոյ դէմ ապրտամբութեան պատիժը: Իւրաքանչիւր ծնող պարտական է պատժել իւր անհնազանդ զաւակը: Որևիցէ դատարան չունի իրաւունք դատապարտել միայն միամենայ բանտարկութեան մարդ մը որ դորժած է սպաննութիւն: Բարեղք կառավարութիւն մը չըներեր դաւաճանութեան յանցաւորին: Եւ Աստուած իրաւունք ունի պատժել ապստամբութիւնը յաւիտենական քարոտով: Բայց դուն ապստամբած ես Աստուծոյ դէմ: ԶԱստուած մոռնալդ, պարտականութիւնդ զանց ընելդ, աշխարհասէր կեանքդ, անձնասէր, ապերախտ և օրինազանց սիրտդ. ասոնք ամէնքը կոտրել են անոր օրէնքը: Վասն որոյ այն օրէնքը կը դատապարտէ զքեզ և այն օրէնքով կարող չես փրկուիլ: «Ինչու որ բնաւ կենդանի մը պիտի չարդարանայ քու առջիդ,» կ'ըսէ Սաղմոսերգուն Աստուծոյ: Եւ, «Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ աս օրէնքիս ամէն խօսքերուն մէջը չկենար՝ որ զանոնք կատարէ,» կ'ըսէ Աստուած: Կոտրած ես Աստուծոյ օրէնքը: Եթէ կոտրած ես, ուրեմն պիտի գտնէ զքեզ այն ուր որ երթաս, տուն կամ անէն դուրս,

ցերեկ կամ գիշեր : Եւ ինչ է Աստուծոյ օրէնքին գրեզ գանելը :

ՓԱԽՁԵԼ ՄԵՂԱՅ ՊԱՏԺԻՆ

Կան յանցաւորք որ կը փախչին և կ'ազատին պատժէ : Ոճրագործք երբեմն չեն կրեր իրենց արժանաւոր պատիժը օրէնքին անկատար ըլլալուն պատճառաւ : Շատ անգամ կը կաշառեն իրենց դատաւորները և պահապանները , կը փորեն բանտին գետինը , կը մազըլցեն անոր պատերէն վեր և կամ կռուելով պահապանաց հետ՝ կը փախչին բանտէն : Կը փախչին օտար երկիրներ , բայց դուն բնաւ կարող չես փախչել ոչ քու խղճէդ և ոչ Աստուծմէդ : Պիտի բես այն ահաւոր վրձիւք . «Մէկդի գացէք ինծմէ , անիծեալներ :» Այդ վճիռն է վերջնական վճիռ , պիտի մնայ վրադ յաւիտեանս յաւիտենից , եթէ չգանես միջոց մը անկէ ազատուելու : Բայց , փա՛ռք Աստուծոյ , կայ ճամբայ մը ազատելու արդատութեան վճռէն : Արդէն միլիոնաւորք գտած են այն ճամբան , և այժմ են փառաց մէջ : «Քրիստոս մեզ ծախու առաւ օրէնքին անէծքէն՝ ինքը մեզի համար անէծք ըլլալով :» Կախուեցաւ փայտէն որպէս զի ազատէ գրեզ մեռաւ բանալու համար քեզ ճամբայ ազատութեան : Արդ՝ «Թէ որ մէկը մեզք գործելու ըլլայ , Հօրը քով բարեխօս ունինք Յիսուս Քրիստոս արդարը :» Եւ պիտի պաշտպանէ դատդ անհուն Աստուծոյ ատենին առջև :

Կը սպասէ պաշտպան կանգնել քու փաստիդ երկնից դատարանին առջև : Հիմա յանձնէ քու բոլոր դատդ անոր ձեռքը և պիտի ըլլաս կատարելագէս ապահով :

ՊՐԻՏԱՊԱՆԸ

Եամանակաւ մարդ մը կար որ ինկած էր ահագին պարտուց ներքև : Անոր պարտատեարք կը նեղէին զնա փողոցներուն մէջ : Չէր կրնար նստել տունը հանդարտ , վասն զի յաճախ մարդ մը կը մտնէր ներս և կ'ըսէր անոր , «Պարոն , պատրաստ ես հատուցանել այն ինչ գումար պարտքդ :» Եւ անոր պատասխանն էր , «Անշուշտ կ'ուզեմ հատուցանել , բայց չեմ կրնար այս օր :» «Բայց դուն խոստացար ,» կ'ըսէր միւսը : «Այո , խոստացայ ,» կը պատասխանէր պարտապանը , «բայց դորձերս չեղան այնպէս ինչպէս կը յուսայի :» Այնուհետև ուրիշ պարտատէրներ կու գային իրարու ետևէ և կ'ընդունէին մի և նոյն պատասխանը : Վերջապէս պարտատեարք բարկացան և խստացան յոյժ : Պարտապանը ինկաւ տագնապի և մեծ նեղութեան մէջ : Ամէն անգամ որ կը զարնուէր տանը դուռը , ահիւ կը լեցուէր մարդը : Ուստի փախաւ իւր տնէն , և գրեթէ յիմարեցաւ : Ի վերջոյ մարդասէր բարեկամ մը ըսաւ անոր , «Կը վտանջու ինձ և կը յանձնես ինձ կարգադրելու յայտնիք Երևանի յանձնէ ինձ ամէն բան , և եղբարս Երևանի Կարգադրութեան կ'ապահովեմ :» Ըսաւ պարտապանը ,

Handwritten notes in blue ink, including "1007", "1007-60", and "20998-60".

այո՛, կը վտահիմ, յօժարութեամբ և իսրաէ։” Երեկոյ մը, այս մարդասէր բարեկամը եկաւ պարտապանին, և ձեռքը բռնած պարտամուրհակներու տրցակ մը, ըսաւ անոր, “Ասոնք ամէնքը վճարուած և ետ առնուած են պարտատէրերէն. հիմա չունիս պարտք դրամ մը իսկ։” “Ո՛հ,” դռնէն պարտապանը գրկելով իւր բարեկամը. “եւս փրկուած եմ, ազատուած եմ, և շատ շնորհակալ եմ ձեզ։ Ի՞նչ հատուցում կարող եմ ընել ձեզ։”

Ընթերցող, դու եւս ծանր պարտուց ներքև ճնշուած ես։ Քու պարտատէրդ է Սասուած որ տուած է քեզ անհուն դանձ որոյ հաշիւը կը պահանջէ քեռէ։ Կ’ըսէ քեզ իւր նախախնամութեամբ, Սուրբ Գրոց խօսքով և Հոգւով, “Վճարէ ինձ պարտքը զոր ունիս,” և սակայն դուն բնաւ կարող չես վճարել զայն Անոր։ Դուն այլուստ օգնութեան պէտք ունիս, ապա թէ ոչ պարտքիդ ներքև պիտի ճնշուիս յաւիտեան։ Ուրեմն ի՞նչպէս կրնաս ազատիլ պարտքէդ։ Յիսուս կրեց բոլոր պարտքդ խաչին վրայ։ “Տէրը մեր ամենուն անօրէնութիւնը անոր վրայ դրաւ։” Եւ դուն պէտք չունիս դրամ մը իսկ վճարելու քու պարտքիդ համար, բայց պարտիս խոստովանել թէ ունիս պարտք, և դնել պարտուցդ մեծ բեռն Անոր վրայ, եթէ ոչ բնաւ չես կրնար ազատիլ անոնցմէ։ Քու սրտիդ և հոգւոյդ ազազակն ըլլալու է, “Տէր Յիսուս, կ’ընդունիմ քու շնորհքդ որով իմ պարտքս կը վճարես. կը

հաւատամ քեզ։ Եւ երբ կը լսեմ քու քաղցր խօսքերդ, ‘Քաջալերուէ, որդեակ, քու մեղքերդ քեզի ներուած են,’ իմ մեծ բեռս կ’իյնայ վրայէս և կը լեցուիմ հիացմամբ, ցընծութեամբ և երախտագիտութեամբ դէպ ի քեզ, իմ պաշտելի ազատիչս։”

ԻՏԱԼԱՅԻ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐԸ

Տարիներ առաջ կը ճամբորդէի ընտանեացս քանի մը անդամոց հետ Իտալիոյ լեռներէն։ Երբ գիշեր եղաւ, հոգերով պաշարուեցայ։ Մեր ձանձրալի ճամբորդութիւնը կ’ընէինք առանձին և վտանգաւոր տեղերէ։ Այն կողմերը շատ աւազակութիւն կ’ըլլար անատեն։ Մեր ճամբորդութենէն քիչ առաջ մարդ մը ինկաւ խուճ մը աւազակներու ձեռքը, որք տարին զնա իրենց որջը, և ազատ արձակելու համար պահանջեցին մեծ գումար մը ըստակ, սակայն մարդն էր յոյժ աղքատ և յետին աստիճանի անօգնական, այնպէս որ ան յոյս կը թուէր անոր վիճակը։ Վերջապէս անոր հարուստ մէկ բարեկամը զրկեց անոր ազատութեան համար փրկանքը զոր աւազակները կը պահանջէին։ Ի՞նչ ըրաւ կը կարծէք աւազակաց ձեռքն ինկող մարդը։ Ըսաւ. “Ես չեմ կրնար հաւատալ այս լուրին,” կամ, “չեմ կրնար ընդունել բարեկամիս այդ օգնութիւնը,” կամ, “կ’ընտրեմ այժմ մնալ այս որջին մէջ։” Ո՛հ, ոչ, ոչ, վայրկեան մը իսկ չանպատուեց

իւր բարեկամը, այլ իսկոյն ընդունեց անոր օգնութիւնը, գոչելով «Ես ազատուած եմ, ազատուած եմ. ամբողջ փրկանքս վճարուած է. ես փրկանաւորեալ եմ, փրկուած եմ»։ Աճապարանօք գնաց փնտռեց այն սիրելի և բարի մարդը որ ազատած էր զնա աւազակաց ձեռքէն։ Գտաւ զնա, վաղեց անոր քով և ըսաւ, «Ո՛հ, իմ ազատիչս, ես բնաւ չեմ կարող հատուցում ընել մարդասիրութեան զոր ցուցուցիր ինձ»։

Արդ՝ ընթերցող, դու ևս, իբրև կորսուած մեղաւոր, գերի ես և շղթայակապ։ Չունիս միջոց ազատել զքեզ և կորսուելու վտանգին մէջ ես։ Բայց ահա կը ըսուի Քրիստոսի, քու Փրկչիդ ձայնը. միտ դիր անոր, և տես ի՞նչ կ'ըսէ. «Ես գտած եմ փրկանք մը քեզի համար»։ Գինը զոր վճարեց նա, է բուն իսկ իւր արիւնը. և ահա կուտայ քեզ ձրի ազատութիւն։ Կ'ըսէ նաև, «Տէր Եհովային Հոգին իմ վրաս է. վասն զի Տէրը զիս օծեց ու զիս խրկեց աղքատներուն աւետիս տալու, կտորած սիրտ ունեցողները բժշկելու, գերիներուն ազատութիւն. . . հրատարակելու։ Ինձի նայեցէք որ փրկուիք»։ Ո՛հ, ի՞նչ ուրախարար աւետիս կորսուած գերեաց համար։ Ի՞նչ պէս ընդունելու ես այն աւետիսը։ Եւ ի՞նչ ընելու ես նախ։ Պէ՞տք է որ կանգ առնուս քննել Սուրբ Գիրքը, կամ ընել շատ աղօթք, կամ սպասել որ ունենաս լաւագոյն զգացումներ կամ անցունես լաւագոյն կեանք։

Այսպէ՞ս ըրաւ միթէ բանտապետը կամ խաչեալ աւազակը։ Ո՛հ, ոչ, անոնք այդպէս վարանելով և յապաղելով չարհամարեցին ըզՔրիստոս։ Եթէ շղթայակապ ես և կ'ուզես ազատուիլ, և փրկանացը գործը կարգադրուած է, ուրեմն քու առաջին գործդ է երթալ շիտակ Տէր Յիսուսի որ պատրաստած է այն փրկանքը, և ըսել Անոր, «Դու ես իմ պատուական ազատիչս, կ'ընդունիմ փրկանքը զոր հատուցիր ինձի համար. ամէն բան զորս կը վայելեմ» քեզ կը պարտիմ. կը սիրեմ և կը դուրեմ զքեզ, կը վստահիմ քու շնորհացդ։ Իմ սիրտս և կեանքս քու կը եմ։ Կը ցնծամ մեծ ուրախութեամբ»։ Այսպէս, Աւետարանին խօսքին համեմատ, կը հաւատաս Որդւոյն և կ'ունենաս յաւիտենական կեանք։

ՁՈՒՐԷՆ ՄՂՈՒՈՂ ՆԱԽԱԿԸ

Բոլոր այս բաներուն դէմ ըսես թերեւս, «Ես պիտի խորհիմ այս խնդրոյն վրայ. պիտի թողում իմ չար ճամբաներս. պիտի ըլլամ բարի մարդ մը»։ Սակայն դատապարտեալ մարդու մը ազատուելուն կերպը չէ այս։ Դու կարօտ ես փրկուելու, և միայն Յիսուս կրնայ փրկել զքեզ։ Անոր դիմելու ես։ Որչափ ժամանակ որ կը յապաղիս ընել զայս, կորսուած ես։ Եթէ որ և իցէ գործի մէջ զանցառու գտնուիս, յաջողութիւն չես ունենար։ «Ծոյլ հոգին կը մնայ անօթի»։ Եթէ չպահես առողջութեան կանոնները, կը մեռ-

նիս . թէպէտ չուտես թոյն , կը մեռնիս : Եւ թէ անհոգ ըլլաս քու Փրօնք վրայ , կը մեռնիս : Ես շատ անգամ տեսած եմ բուռն հոսանք գետի մը բերանը . եթէ այն սրընթաց հոսանքին վրայ գտնուէր թեթե նաւակ մը և մէջը զուարթ խմբակ մը նաւորդաց , ասոնք կը քշուէին շուրէն , թէպէտ չպարզէին առագաստ և չքաշէին թի , և եթէ հանդարտ և անհոգ կենային , շուտով զիրենք կը գտնէին մեծ ովկիանոսին վրայ : Այսպէս նաև , բարեկամ , եթէ դու կենաց այս յաղթաճուր հոսանքին վրայ միայն կենաս , և չընես և ոչ բան մը իսկ , ահա պիտի քշուիս շուրին հոսանքէն և շուտով պիտի գտնես դու զքեզ խաւարին և անեզր ծովու մը ահաւոր և բուռն ալեաց վրայ : Այս վտանգին մէջ ինչապէս համար հարկ չէ քեզ շարժել մատդ իսկ . հարկ չէ քեզ գործել մեծ մեղք մը . հարկ չէ քեզ ըլլալ ոճրագործ , հայհոյիչ և կամ ամբարիշտ : Թերեւս կարի յոյժ քաղաքավար ըլլաս և խոհեմ , կը սահիս կերթաս դէպ ի կորուստ : Աստուած կը պահանջէ քենէ ապաշխարութիւն և ապաւինութիւն առ Յիսուս Քրիստոս : Բայց թերեւս առ ոչինչ կը համարիս Ամենակարողին պահանջումները . կը նայիս թերեւս Յիսուսի ի Գեթսեմանի տագնապի մէջ , կը նայիս խաչէն կաթկլթած անոր արեան վրայ , և կը լսես որ կը հրաւիրէ զքեզ սիրով անցունել երկնից դռնէն : Կը զգաս թէ Սուրբ Հոգին կը մրմնջէ

քեզ սիրով ականջ դնել անոր հրաւերին , և սակայն դուն անհոգութեամբ երեսդ կը դարձունես այս բոլոր բաներէն և կը շարունակես քալել ճամբադ դէպ ի մահ յաւիտենական : Քու մեծ մեղքդ և վտանգդ զանցառութիւնն է : Ահաւոր բան է որ արհամարհես զԱստուած : Նա կը հրամայէ որ իսկոյն սկսիս գործել : Կ'ըսէ , « Դարձէք , դարձէք » : « Աստուած . . . հիմա ամէն տեղ կը պատուիրէ բոլոր մարդոց որ ապաշխարեն » : Կը մերժե՞ս անոր պատուէրը : Ո՞հ , մի՛ մերժեր զայն : Իբրև ողորմելի և կորսուած մեղաւոր իսկոյն հնազանդէ անոր : Դիմէ անոր անհուն գթութեան , և հիմա քու մեղքերդ պիտի ներուին և պիտի փրկուիս :

ՀՐԿԻՋԵԱԼ ԹԱՏՐՈՆԸ

Թերեւս կը պատասխանես , « Ես անհոգ չեմ , կը ճանչնամ այս փրկութեան յարգը , և որոշած եմ վնասել զայն » : Այս է մասնաւոր հնարք մը որով Սատանան կը փորձէ խաբել զքեզ : Այս է անոր ճարտար թելադրութիւնը և խորամանկութիւնը : Միլիոնաւորք խոնամ կ'երթան լայն ճամբէն սոյն այս յիմարական որոշմամբ : Անոնք մտադիր են փրկուիլ : Արդ՝ Սատանան կ'ուզէ զբաղեցունել զքեզ այս կերպով վայրկեան մի ևս : Ասկէ քանի մը տարի առաջ Նիւ Եօրքի մէջ կ'այրէր մեծ շէնք մը : Երիտասարդ մը շատ փափաքեցաւ տեսնել անոր այրիլը ներսի կողմէն :

Վասն որոյ դռնէն ներս վազեց բոցավառ տե-
սարանը դիտել: Յափշտակուեցաւ անոր միտ-
քը դիտելով զայն: Յետոյ ուզեց գուրս ել-
լել անկէ, բայց գոցուած էր գուռը ուստի
մտած էր: Այնուհետեւ նայեցաւ որ գանէ ու-
րիչ գուռ. սակայն մինչ այս և այն կողմը կը
խարխափէր, կորսնցուց ինքզինք կրակէն,
ծուխէն և սոսկումէն, և լուեցաւ որ կը գո-
չէր. «Ձեմ կրնար գտնել գուռը:» Յաջորդ-
օրը գտնուեցան անոր ածուխ կտրած ոսկրը-
ները: Երիտասարդը որոշած էր փախչել, բայց
վայրկեան մը ուշ մնաց: Նմանապէս գուռ ևս
անշուշտ պիտի կորսուիս, եթէ քու փախուս-
տըդ «պահայ շահանկէ թողուս: Ահա կու գայ
վերջին պատեհութիւնը փախչելու վտան-
գէն: Դուն միտք ունիս փախչել նման յիշեալ
երիտասարդին: Բայց եթէ մահը յանկարծ
հասնի քեզ կամ եթէ Աստուած ըսէ քեզի
համար. «Չանիկա թող տուր», գուն ստու-
գիւ պիտի կորսուիս: Թերևս պիտի կորսուիս
մինչ վնտուես երկնից դրան ճամբան խար-
խափելով խաւարի մէջ և ահարեկեալ: Բայց
հիմա այս վայրկենին քու փախչելու ճամ-
բադ բաց է և պարզ: «Ես եմ գուռը. թէ որ
մէկը ինծմէ ներս մանէ՝ «իտի փրի»-ի» կ'ըսէ
Քրիստոս: Հաւատա այդ պարզ խոստման և
գործէ, և իսկոյն պիտի ըլլաս փրկեալ:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԶԻՆՈՒՈՐԸ

Թերևս կը սպասես ահաւոր դիպումածի մը

կամ մասնաւոր պատճառի մը որուն ազդե-
ցութեամբ սկսիս դործել: Բայց սովորաբար
չեն ազդեր մարդուս այդպիսի դիպումներ:
Հիւանդը կը խոստանայ ուղղել իւր վարքը, երբ
առողջանայ. բայց երբ կ'առողջանայ, կը մոռ-
նայ իւր բոլոր ուխտերը և խոստումները:
Մարդիկ երբ ձախորդութեան կը հանդիպին,
կամ երբ կը մեռնին անոնց սիրելիք և մտե-
րիմ բարեկամք, կ'ընկղմին իրենց վրայ եկած
այն աղետից մէջ: Քիչ հոգ կ'ունենան այն-
պիսի ժամանակներ իրենց հոգւոյն կամ Փրկի-
չին վրայ: Աղօթքի ժողովի մը մէջ ուր հա-
ւարուած էր մեծ բազմութիւն, ոտքի վրայ
ելաւ երիտասարդ մը և ըսաւ, «Դուք գիտէք
թէ ես էի զինուոր վերջին պատերազմին մէջ:
Շատ անգամ կ'ըլլայի բանակին յառաջախա-
ղաց կարգերուն մէջ: Երբ մեր սաստիկ ճա-
կատամարտից միոյն մէջ յառաջ կը վազէի
իմ երկու ընկերացի հետ, յանկարծ երեքս
ի միասին հարուած ընդունելով ինկանք: Սոս-
կալի կերպով վիրաւորուած էի ես, և իմ
ընկերներուս ամէնքը մեռած ինկած էին իմ
քովս: Տարին զիս բանակին յետակողմը: Երբ
կը տեսնէի մահը մօտ և միտքս կը բերէի
աստուածապաշտ մայրս, կը խորհէի թէ պէտք
էր ինձ ըլլալ անոր նման ծառայ ֆրիստով:
Բայց իմ այս խորհուրդս շուտով մոռցայ: Ա-
ռողջացայ և ոյժս վրաս եկաւ և եղայ աւելի
խստասիրտ քան որչափ յառաջ: Սակայն հոս,
այս դիշեր, աղօթքի այս հանդարտ սրահին մէջ,

կը կարծեմ թէ յանձնած եմ զիս Աստուծոյ ծառայելու : Եւ ի բոլոր սրտէ կ'օրհնեմ զԱստուած որ արժանացուց զիս վայելել այսպիսի ժամ մը :” Գիչ ժամանակ ետքը երբ եղաւ հաղորդութիւն, երիտասարդը և անոր հետ ուրիշ հարիւր յիսուն և երեք անձինք ևս միացան եկեղեցւոյ հետ : Այս պատմութիւնը կը ցուցնէ թէ ինչ մեծ անմատութիւն է սպասել մեծ գիպուածոց դառնալու համար առ Աստուած : Դուն ապրած ես թերևս ցարդ քու անձիդ և աշխարհի համար : Հեռացած ես Աստուծամէ որ օրհնած է զքեզ : Աստուած կը փափաքի որ սիրես զնա և հնազանդիս անոր : Ըրէ ուրեմն այժմ սա եռանդուն առաջադրութիւնը . “*Օգնութեամբն Աստուծոյ պիտի ծառայեմ Անոր յաւիտեան :*” Բոլորովին հպատակէ Անոր կամաց : Դիր քու սիրտդ և կեանքդ Անոր սեղանին վրայ : Ապաւինէ անոր իբրև Աստուծոյդ : Եւ թող քու աղաղակդ վեր բարձրանայ, և ձայնակցէ երկնից փրկեալ բազմութեան հետ ըսելով, “*Ալէլուիա, ինչու որ մեր Ամենակալ Տէր Աստուածը թագաւորեց,*” — թագաւորեց իմ վրաս :

“*ՉԱՓԱՋԱՆՅ ՁՈՀՈՂՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՊԱՀԱՆՁԷ*”

Իմ ժողովրդեանս մէջ կային երկու երիտասարդք, որ էին նշանաւոր անձինք, սրամիտ, գործունեայ և յոյժ յաջող իրենց գործերուն մէջ, բայց էին նաև աշխարհասէր և ոչ աստուածապաշտ : Անոնցմէ մին էր աղ-

նիւ կերպարանօք, յանկուցիչ բնութեամբ և առատածեուն : Նա գրաւեց իմ՝ յարգանքս և սէրս : Եկեղեցւոյ մէջ ուշադրութեամբ ունկն կը դնէր, և ես շատ փափաք ունէի որ վրկուէր նա : Անգամ մը պատեհութիւն ունենալով երկար պտոյտ մը ընելու և խօսակցելու անոր հետ, ստիպեցի զնա խորհել իւր հոգւոյն և Աստուծոյ վրայ : Ազաչեցի որ ընդունի Փրկիչը : Շատ ստիպեցի և կը թուէր ինձ թէ շարժեցան անոր զգացումները, բայց կը վարանէր : Սպասեցի թէ ինչ որոշում պիտի ընէր . և վերջապէս արտուում երեսով դարձաւ ինձ և ըսաւ, “*Այո, արդե՞ս ամենք ճշմարիտ են, բայց շեփաշանց զհոյսութեան կը պահանջէ փրկութեան ծառայելը :*” Մեծ սոսկմամբ լսեցի այս խօսքերը : Չատուեցանք իրարմէ : Այս երիտասարդը կը ընակէր քաղաքին առաջին կարգի պանդօկներէն մին : Մեր տեսութեանէն քանի մը ամիս ետքը անոր մէկ բարեկամը իրիկուն մը զնաց անոր սենեակն այցելութեան, և գտաւ զնա քիչ մը տկար : Եւ խոստացած ըլլալով դարձեալ երթալ անոր քով տեսութեան, գնաց յաջորդ առաւօտը, և երբ մօտեցաւ անոր անկողնոյն, գտաւ որ մեռած էր :

Այս երիտասարդը թողուց յիսուն հազար թալէր, բայց անոր ժառանգն եղաւ մարդ մը զոր կ'ատէր նա յոյժ : Շատ երիտասարդներ գացին անոր յուղարկաւորութեանը : Այս երիտասարդին վախճանը կենացս շատ ցաւալի

դէպքերէն մին եղաւ : Միտքս բերելով անոր
ահաւոր որոշումը , ընկզմեցայ սա խորհրդոյ
մէջ թէ որպիսի «*Հախախտի զհոգի-ն*» ըրած
պիտի ըլլայ այս երիտասարդը , եթէ ստու-
գիւ մեռաւ առանց փրկչի մը :

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԲԱՂԱՔԱԳԷՏԸ

Միւս երիտասարդն ունէր սկեպտիկեան
դաղափարներ : Թէև էր խոնարհ և պարկեշտ,
սակայն տարակուսելի էր թէ պիտի դառնա՛ր
Աստուծոյ թէ ոչ : Բայց ժամանակ մը ետքը
չատ փափաք կը յայտնէր իւր հոգւոյն փրո-
կութեանը համար : Մեծապէս ազգած էր
այս խնդիրն անոր : Առաւօտ մը երբ կ'անց-
նէր փողոցէ մը , յանկարծ կանգ առաւ և ետ
դարձաւ իւր սենեակը , ինկաւ երեսի վրայ
և ջերմեռանդ աղօթք մը ըրաւ Աստուծոյ որ
առնուր մանաւանդ իւր կեանքը քան թէ թոյլ
տար նմա հետեւել աշխարհային կրից և կո-
րուսանել հոգին : Այն օրը որոշեց ծառայել
Քրիստոսի : Քիչ ժամանակ ետքը բռնուեցաւ
մահաբեր հիւանդութենէ մը : Անոր կենաց
վերջին աւուր մէջ տեսայ զնա յոյժ երջանիկ :
Մեռաւ հաւատոյ յաղթութեամբ : Այս երկու
երիտասարդաց իրարմէ տարբերութիւնն էր
չատ մեծ : Երկոքին ևս կ'ընդունէին թէ մար-
դուս փրկութիւնը յոյժ հարկաւոր է : Առա-
ջինը ընտրեց զաշխարհ , իսկ վերջինը մեծ
փորձութեանց մէջ որոշեց ծառայել Քրիս-
տոսի և Աստուծոյ օգնութեամբ փրկեց զնա

որոշումը զոր ըրաւ այն վայրկենին : Եւ , ո՛հ ,
երբ խմբուած էինք անոր թաղման հանդիսին
ատենը , ի՛նչպէս ուրախութեամբ և եռանդով
օրինակ բերի անոր վարքը առևտրոց ընկեր-
ներուն : Եւ , սիրելի ընթերցող , քու ուշադ-
րութիւնդ ևս կը հրաւիրեմ անոր վարուց վրայ
ամենայն անկեղծութեամբ : Եթէ կ'ուզես ա-
զատուիլ մահուանէ , պարտիս ըսել ինչպէս
ըսաւ նա , «*Թէ՛ ապրիմ և թէ՛ մեռնիմ , կ'ո-
րոշեմ ծառայել Աստուծոյ :*» Քու հոգիդ է
ահաւոր վտանգի մէջ : Չես կարող յուսալ
վաղուան : Ապագային մէջ փրկութիւնդ ձեռք
ձգելու յոյսդ որ կը թուի թէ իբրև աղօտ լոյս
կը պլլալայ քու ապագայ կենացդ մութ շաղիւն
վրայ՝ է Սատանային ջահը : Փախիր անկէ ,
վասն զի կորստեան պիտի առաջնորդէ զքեզ :
Թերևս մեռնիս յանկարծ , մինչ բարկացուցած
ես զԱստուած : Որեկեց վայրկեան կրնայ ըլ-
լալ որ Աստուած ձանձրանայ քու զնա մեր-
ժելէդ և թողու զքեզ ըլլալ յետին աստիճան
խատասիրտ : Եւ այս խօսքերը թերևս քեզ
ուղղեալ վերջին յորդոր են : Թերևս կը խոս-
տովանիս թէ յանցաւոր ես և ի վտանգի :
Թերևս կը խորհիս ըլլալ ամէն բան բաց ի ըլ-
լալէ ճշմարիտ հետևող Քրիստոսի : Բայց բուն
իսկ այդպէս խորհելդ է պատճառ քու դատա-
պարտութեանդ : «*Ան որ իմ հետս չէ՛ ինծի
հակառակ է ,*» կ'ըսէ Քրիստոս : Եւ դու կրնաս
ըսել ի պատասխանի , «*Տէր , կը փափաքիմ
դալ առ քեզ , միտք ունիմ դալ , պիտի ջա-*

նամ դալ։” Թերևս նման Աւետարանին մէջ յիշուած հարուստ երիտասարդին (Մարկ. Ժ. 17—22) վաղելով դաս և իյնաս Յիսուսի ոտքը, և սակայն անոր նման երթաս մէկդի և կորսուիս։ Թերևս խորհիս թէ չափազանց զոհողութիւն կը պահանջէ ֆրիստոսի ծառայելը, թէ չես կրնար հրաժարել մեղքերէդ կամ թողուլ զաշխարհ իսէր ֆրիստոսի։ Բայց նա կու գայ գործել քեզի համար, կու գայ յափշտակելով ազատել զքեզ մեղաց իշխանութենէն և շնորհել քեզ ճշմարիտ վայելումներ աշխարհիս մէջ, և ի հանդերձելումն՝ փառք յաւիտենական։ Արդ՝ եթէ կ'ուզես ազատուիլ այսպէս և օրհնուիլ, չես կրնար ետ քաշուիլ Անկէ։ Պարտիս հիմա կատարելապէս և ի սրտէ ընել որոշում սա խօսքերով, «Տէր Յիսուս, այս վայրկենէս ֆեղ կը յանձնեմ ամէն բան, ֆենէ կը սպասեմ թողութիւն մեղացս և կեանք։ Գու միայն կրնաս վերկել զիս, ես քու աշակերտդ եմ, ընաւ դուրս մի՛ հաներ զիս։”

ԿՈՐՍՈՒԱԾ ՇՈՒԿԵՆԱԻԸ

Յամին 1854, ճիշդ այն ժամանակ որ կ'ընկզմէր և աչքէ յաւիտեան անյայտ կ'ըլլար Արքթիք անուն շոգենաւն Ատլանդեան ովկիանոսին լայնածաւալ կոհակաց մէջ, խուճի մը մարդիկ լեցուելով նաւակի մը մէջ, հեռացան շոգենաւէն։ Շոգենաւն ընկղմեցաւ շուտով և նաւակը լեցուած ճանապարհորդք կը

տատանէին ովկիանոսին ահաւոր կոհակաց վըրայ։ Անոնք անօթութեան, ցրտոյ և փութորկաց մասնուելով մեծ վտանգի մէջ էին, և սկսան յուսահատել, բայց ահա իսկոյն տեսնուեցաւ նաւ մը։ Նաւը շատ հեռի էր և շուտով անյայտ ըլլալու վրայ։ Նաւակին մէջ գտնուողներուն յուզումը յոյժ մեծ էր, անոնք մի միայն այս միջոցն ունէին ազատելու մահուանէ։ Ոտք ելան ամէնքը, այլ և այլ շարժումներով նշան կու տային, կը շարժէին իրենց դրօշակները, կ'երերցունէին իրենց բազուկները, և ամէնքն ի մի բերան կ'աղաղակէին ուժգին, «Օգնութիւն, օգնութիւն։” Նաւէն տեսնուեցան օգնութիւն աղաղակողները, և անկէ ևս լուեցաւ ձայն ալեաց վըրայէն, «Ահա կու գանք, ահա կու գանք։” Նաւը կը մօտենայ նաւակին։ Նաւակին մէջ գտնուողք կը վարանի՞ն արգեօք, կը յաղաղի՞ն. միթէ այն կորսուելու և մեռնելու վտանգին մէջ եղող մարդիկ ետ կը քաշուի՞ն այն պատուական նաւէն և կ'ընէ՞ն զիրենք նշաւակ ալէկոծեալ ծովուն ահաւոր վտանգաց՝ մնալով ընկղմելու մօտ եղող նաւակին մէջ։ Ո՛չ, և ո՛չ ոք։ Քանի որ կ'եղէին ազատարար նաւին տախտակամածին վրայ, կը հեկեկային իրենց երախտադիտական զգացմանէն և ուրախութենէն և էին անկարող խօսելու։

Սիրելի բարեկամ, դու ևս կը տատանիս ալեաց վըրայ. յաւիտենական կորստեան կոհակները շուրջ կը սպատեն զքեզ, թերևս

փոթորիկ մի ևս յարձակելով ընկղմէ գրեզ կոհակաց ներքև: Քայց ահա կը համնի օգնել քեզ պատուական նաւ մը որ բնաւ երբէք չընկղմիր: Անոր նաւապետը Քրիստոս, կարող է խօսել հովերուն և Եփեսոսի որպէս զի հանգարտին, և ըլլայ մեծ խաղաղութիւն: Նա կու գայ ազատել գրեզ, կ'իջնէ վար օգնել քեզ որ նաւը մտնես: կը վարանի՞ս ընդունել անոր օգնութիւնը. կը մերժե՞ս անոր այս շնորհքը: Նա կը զիջանի, կը խոնարհի քեզ, և արտասուօք և քաղցրութեամբ կ'ըսէ, «Եւ դուք չէք ուզեր ինձի գալ, որ կեանք ունենաք»:» կը պատասխանե՞ս, «կու գայի, եթէ միայն գիտնայի թէ պիտի ըլլայի իսկոյն երջանիկ և ապահով»:» Այո, պիտի ըլլաս երջանիկ և ապահով և կրնաս այս մասին վստահել Անոր ըստ ամենայնի. բայց եթէ կենաս ուր ես հիմա, անշուշտ պիտի կորսուիս: Լսէ թէ ինչ խոստում կ'ընէ Քրիստոս, «Ան որ ինձի կու գայ՝ բնաւ դուրս պիտի չհանեմ»:» «Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի թէ Ան որ ինձի կը հաւատայ՝ յաւիտենական կեանք ունի»:» Եւ իւր ոչխարներուն հաւմար կ'ըսէ, «Յաւիտեան պիտի չկորսուին, և մէկը իմ ձեռքէս պիտի չյափշտակէ զանոնք»:» Քու փրկութեանդ համար Քրիստոս կրեց խաչին չարչարանքը. և միթէ պիտի անցնի՞ քովէդ և պիտի թողու՞ զքեզ ընկղմել անյատակ անդունդին մէջ: Ո՛հ, ոչ: Թող փրկէ գրեզ. նա կը փափաքի փրկել գրեզ. կ'ըս-

պասէ իմանալ թէ կ'ուզե՞ս փրկուիլ: «Մի վախնար, միայն հաւատայ», ճիշտ հիմա բռնէ անոր դէպի քեզ երկնցած ձեռքը: Յատկէ անոր նաւը, ի ծունը իջիր անոր օտքը, թող քու սիրտդ ազազակէ ուրախութեան և երախտադիտութեան արտասուօք, «Օրհնեա՛լ Յիսուս, Դուն իմա ես, Դուն պիտի փրկես զիս. աշխարհները բնաւ կարող չեն բաժնել զիս ֆենէ, շնորհակալ եմ քու անհուն սիրոյդ համար, որով իմ հոգիս փրկուեցաւ յաւիտենական անդունդէն»:» Եթէ ազազակես այսպէս ի բոլոր սրտէ, պիտի ունենաս ցնծութիւն: Ան ատեն կը գանուի կորսուածը, և հոգիդ որ նաւակոծութիւն կրած է կենաց փոթորիկներուն երեսէն, կ'ազատուի: Քրիստոս և քրիստոնեայ բարեկամը կ'ուրախանան քու վրադ, Սատանան կը կորսնցունէ իւր օսերէն մին, և Յիսուս կը ստանայ իրեն հետեող մը: Ոչ թնդանօթ կ'արձակուի և ոչ ժողովրդոց ազազակ կը լսուի. բայց լսէ, ի՛նչ պէս քաղցր և ներգաշնակ ձայն կու գայ քունարներու: Աստուծոյ հրեշտակները և փրկեալք յերկինս առին ուրիշ փրկելոյ մը լուրը, և դարձեալ կ'երգեն երգոց այն երգը. «Աս մերթուած Գառնուկը արժանի է զօրութիւն ու հարստութիւն և իմաստութիւն ու կարողութիւն և պատիւ ու փառք ու օրհնութիւն առնելու»:»

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Small handwritten mark or number on the right page.

929

1m

0027643

929

<< Ազգային գրադարան

NL0027643

